

1WYROK

2WIMIENIU

2.1RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2.2.0.0.0.1 Dnia 12 marca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziolecka

Sędziowie: SO Małgorzata Winkler-Galicka

SO Leszek Matuszewski

Protokolant: prot. sąd. Natalia Komorniczak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chodzieży Pawła Ciesielczyka

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2020 roku

sprawy **M. K. (K.)** oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 207 § 1 a k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. i z art. 209 § 1 a k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Chodzieży od wyroku Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 4 grudnia 2019 roku sygnatura akt II K 760/18

I. zmienia zaskarżony wyrok i:

1. uchyla orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności i zastosowanych środkach probacyjnych – punkty 6, 7, 8 i 9 zaskarżonego wyroku,

2. na podstawie art. 62 k.k. orzeka wykonanie orzeczonej wobec M. K. kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i od uiszczenia opłaty za II instancję.

/Leszek Matuszewski/ /Małgorzata Ziolecka/ /Małgorzata Winkler-Galicka/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 132/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZEŚĆ WSTĘPNA**

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 4 grudnia 2019 roku, sygnatura akt II K 760/18

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który jednoznacznie stwierdza, że zarzut obrazy prawa materialnego może być zasadny tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania lub nie zastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego respektowania (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 kwietnia 1977 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt I KR 65/77). Ponadto obraza prawa materialnego może być przyczyną odwoławczą jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 258/16, LEX nr 2250090). W orzecznictwie Sądu Najwyższego i w doktrynie wielokrotnie podkreślano, że naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych.

Wniesiona w niniejszej sprawie apelacja oskarżyciela publicznego nie kwestionuje ustaleń faktycznych, zastosowanej kwalifikacji prawnej do przypisanych oskarżonemu czynów, ani też kar zasadniczych, kary łącznej, czy też zastosowanych środków karnych, lecz zarzuca naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest art. 69 § 1 k.k., poprzez błędne jego zastosowanie i warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z treścią art. 69 § 1 k.k., sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany

na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Ponieważ Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego M. K. karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, to – w świetle zacytowanego powyżej przepisu – nie mógł zastosować wobec tego oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, a czyniąc to dopuścił się obrazy prawa materialnego.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności i związane z tym środki probacyjne.

Na skutek tego Sąd Okręgowy uznał, iż musi ocenić, czy orzeczone wobec oskarżonego kary jednostkowe i kara łączna nie są rażąco niewspółmiernie surowe.

Rażąca niewspółmierność kary, o jakiej stanowi art. 438 pkt. 4 k.p.k., zachodzi jedynie wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, w rozważanym przypadku kar jednostkowych i kary łącznej, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy wymierzonymi karami jednostkowymi i karą łączną, a dolegliwością jaką należałoby oskarżonemu wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania sądowych reguł kształtowania kary. Zmiana wysokości orzeczonej kary może w postępowaniu odwoławczym nastąpić jedynie wówczas, gdy kara jawi się jako

„rażąco niesprawiedliwa”. Owa niewspółmierność poprzedzona została w ustawie określeniem „rażąca”, co wyraźnie zaostrza kryterium zmiany wyroku w orzeczeniu reformatoryjnym z powodu czwartej względnej przyczyny odwoławczej. Określenie „rażąca” należy bowiem odczytywać dosłownie i jednoznacznie jako cechę kary, która istotnie bije w oczy, oślepia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 02 czerwca 2016 r., sygn. II AKa 70/16, LEX nr 2079199). Kryterium tego nie spełniają ani kary jednostkowe, ani kara łączna orzeczone w zaskarżonym wyroku.

W niniejszej sprawie, jak wynika z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, rozważając wymiar kar jednostkowych, jak i kary łącznej, Sąd I instancji miał na względzie obowiązujące zasady wymiaru kary (art. 53 i 55k.k.), jak i wszystkie okoliczności obciążające i łagodzące. Zdaniem Sądu Okręgowego, uwzględniając te wszystkie okoliczności (w tym czasokres działania oskarżonego, ilość osób pokrzywdzonych, brutalność działania oskarżonego) brak podstaw do uznania wymierzonych mu kar jednostkowych, jak i kary łącznej za rażąco niewspółmiernie surowe. Dlatego też Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do ingerencji w zaskarżone orzeczenie w zakresie orzeczonych kar jednostkowych, jak i kary łącznej pozbawienia wolności.

Wskazać też należy, że w procesie wymiaru kary najpierw sąd rozważa rodzaj i wymiar kary za przypisane przestępstwo, a dopiero potem czy są podstawy do ewentualnego warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, zdaniem Sądu I instancji, dotychczasowa niekaralność oskarżonego wystarczyła do tego, aby Sąd ten dał oskarżonemu szansę na powrót do życia zgodnego z normami społecznymi. Sąd Okręgowy nie podziela tego stanowiska, gdyż już w trakcie prowadzonego w niniejszej sprawie procesu oskarżony nadal nadużywał alkoholu, a w dniu 13 marca 2019 roku, jak sam przyznał, został zatrzymany za jazdę pod wpływem alkoholu. Trudno w tej sytuacji przyjąć, aby kara z warunkowym zawieszeniem była wystarczająca dla osiągnięcia wobec oskarżonego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Tym bardziej, że zawieszając wykonanie kary, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa.

Abstrahując jednak od argumentacji Sądu I instancji, wskazać należy, że w niniejszej sprawie wysokość orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności wykluczała zastosowanie warunkowego zawieszenia jej wykonania. Czyniąc to Sąd I instancji popełnił błąd, który dostrzegł i zaskarżył oskarżyciel publiczny, a na skutek jego apelacji Sąd Okręgowy błąd ten musiał skorygować.

W kontekście wypowiedzi oskarżonego na rozprawie apelacyjnej odnośnie niezaskarżenia wyroku, Sąd Okręgowy rozważał też kwestię naruszenia prawa oskarżonego do obrony, jednak nie dopatrył się ku temu podstaw. Oskarżony miał obrońcę z

7. PODPIS

/Leszek Matuszewski/ /Małgorzata Ziolecka/ /Małgorzata Winkler-Galicka/